Հավելված՝
Հայաստանի Հանրապետության Տավուշի
Մարզի Իջևան համայնքի ավագանու
2024 թվականի ապրիլի 26-ի N ..... որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ
ԻՋԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

ԻՋԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ
(2024-2028 թթ.)

ԻՋԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՒՂԵՐՁԸ

Իջևան համայնքի համար խիստ պատասխանատու և կարևոր աշխատանք է համարվում աղբահանության ծառայության կազմակերպումը: Սակայն դա անարդյունավետ է, եթե չեն մասնակցում համայնքի բնակիչները:

Այսօրվա աղբահանության ծառայությունը խիստ տարբերվում է նախորդ դարաշրջանում մատուցվող ծառայությունից: Այսօր այն դարձել է կառավարման մի տեսակ իր գործիքներով և ձևաչափերով:

Իջևան համայնքի գործունեության հիմնական ուղղություններից են կանաչ տարածքների ընդլայնումը, բնական ռեսուրսների պահպանումը և օգտագործումը, թափոնների կառավարումը, տուրիզմի զարգացումը, որը սերտորեն առնչվում է բնապահպանական խնդիրներին:

Հուսով ենք, որ միջազգային դոնոր կազմակերպությունների ֆինանսական աջակցության դեպքում ոչ միայն կլուծվեն համայնքի ազգաբնակչության համար կենսական այս խնդիրները, այլև կընդլայնվեն համայնքի հնարավորությունները և ավելի լիարժեք կօգտագործվեն Իջևան համայնքի բնական ռեսուրսները:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ Ա. ՃԱՂԱՐՅԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ……………………………………………………………………………4

2.ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ, ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՏԵՍԼԱԿԱՆ……………………………5

3.ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ…………………………………………………7

4. ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ ԵՎ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ……………………………………………9

5.ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆ……………………………………………………………10

6.ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ……………………………………………………………15

7.ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ………………………………………………………………16

ԳԼՈՒԽ 2 ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ…………………………………………………………………………18

1.ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՆԽԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՈՒՄ………………………………………………………………………………18

2.ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԵՎ ԹԻՐԱԽՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ………………………………………………18

3.ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆ……………………………………………………………………21

4. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ……………………………………………………………………22

5.ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿՈՇՏ ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ

ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՈՒՄ…………………………………………………………………………………22

1.ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Պլանի անվանում	Իջևան համայնքի Աղբահանության և սանիտարական մաքրման տեղական կառավարման պլան
Պլանավորման մեջ ընդգրկված համայնք, բնակավայրեր	ՀՀ Տավուշի մարզի Իջևան քաղաք, Աչաջուր, Այգեհովիտ, Աչաջուր, Գանձաքար, Ազատամուտ, Սևքար, Գետահովիտ, Խաշթառակ, Սարիգյուղ, Կիրանց, Աճարկուտ, Ծաղկավան, Վազաշեն, Դիտավան, Ակնաղբյուր, Լուսահովիտ, Ենոքավան, Լուսաձոր, Բերքաբեր բնակավայրեր
Պլանավորման ժամանակաշրջան	2024-2028
Ներկայացվող Պլանի նախատեսված վերանայման ամսաթվերը	2025 ապրիլի 26
Պլանը կազմող անձանց անուն, ազգանուն, պաշտոն	• Արարատ Պարոնյան Իջևանի համայնքապետարանի զարգացման ծրագերի, տուրիզմի, առևտրի, սպասարկման և գովազդի բաժնի պետ • Սուրեն Չիբուխչյան ՛՛Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն՛՛ հիմնարկի տնօրեն
Պլանը կազմող անձանց էլ. Հասցե և հեռախոս	araratparonyan.66@gmail.com
Պլանի էլեկտրոնյաին տարբերակները ներբեռնելու էլ. հասցե	

Տնտեսական զարգացումը, գիտատեխնիկական առաջընթացը, մարդու պահանջմունքների ավելացումը, բնապահպանական խնդիրները պարբերաբար նոր մարտահրավերներ են առաջացնում տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքների համար: Համայնքային տնտեսությունների համար, մասնավորապես անցումային ժամանակահատվածը հաջողությամբ հաղթահարած և նոր զարգացող երկրներում, նոր ենթակառուցվածքների ներդրումը, նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառումը տնտեսության բոլոր ճյուղերում գերակա խնդիրներ են հանդիսանում, որոնց ուղղությամբ ելնելով ժամանակակից տենդենցներից՝ իրականացվում են համապատասխան քայլեր: Այդպիսի բազմակողմանի լուծումներ պահանջող կարևորագույն ճյուղերից մեկը կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման համակարգն է, որի արդիականացման ուղղությամբ ներկայումս բոլոր կայուն զարգացման գործընթացներին աջակցող կազմակերպությունների կողմից վարկային և դրամաշնորհային միջոցների հաշվին նորագույն լուծումներ են առաջարկվում:

Կարևորելով վերոգրյալը, ինչպես նաև գիտակցելով Իջևան համայնքում կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման ոլորտում առկա հիմնախնդիրները, համայնքային իշխանությունները խնդրի համապարփակ լուծման նպատակով ձեռնամուխ են եղել աղբահանության ռազմավարության մշակմանը:

2. ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ, ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՏԵՍԼԱԿԱՆ

ԿԿԹ-ի կառավարումը Հայաստանում շատ ցածր մակարդակում է, որը հանգեցնում է բազմաթիվ բնապահպանական, սոցիալական և առողջապահական խնդիրների առաջացման: Վերջիններս խիստ կապակցված են ռազմավարական ծրագրում ներառված այլ ոլորտներում առկա խնդիրների հետ՝ ջրի, հանքարդյունաբերության, կենսաբազմազանության, կլիմայի փոփոխության, մթնոլորտային օդի, թափոնների և սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի: Իջևան համայնքի ԿԿԹ-ի կառավարման պլանի կազմման անհրաժեշտությունը բխում է ոլորտում կիրառվող նոր մեթոդաբանության առկայությունից, որը կանոնակարգում է հանրապետության բնակավայրերում գոյացող աղբի հավաքման, տեղափոխման, պահպանման, տեղադրման (հեռացման), վերամշակման ու օգտահանման գործընթացների պլանավորումն ու մշտադիտարկումը և սահմանում աղբահանության ու թափոնների արդյունավետ կառավարման համար չափորոշիչները:
Հայաստանում աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման պլանների (այսուհետև՝ Պլան) կազմումը ՀՀ բնակավայրերում աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման կայուն և ինտեգրված արդյունավետ համակարգի ներդրման, միասնական քաղաքականության վարման, հանրապետության բոլոր համայնքներում աղբահանության ծառայության մատուցման կայուն որակի ապահովման անհրաժեշտ մեխանիզմ է: Այս պլանը նպատակ ունի ձևավորելու համապարփակ մոտեցում աղբահանության կառավարման ոլորտում, համակարգելու աղբահանության պլանավորումը տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ապահովելու նպաստավոր պայմաններ աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման կայուն համակարգի ներդրման և թափոնների գործածության ամբողջական շղթայի գործարկման համար:

Իջևան համայնքի կոշտ թափոնների կառավարման համակարգում առկա հիմնախնդիրները կարելի է ամբողջացնել ստորև բերված խմբերով.

Աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցման ոչ բավարար,

- Համայնքի տարբեր հատվածներում ծառայությունների մատուցման իրարից տարբերվող մակարդակներ՝ շահագործվող տեխնիկայի քանակի, որակի, տեսականու, տեղադրված աղբամանների ծավալային, տարբերակված, անարդյունավետ տեղադրվածության տեսանկյունից,
- Շահագործվող տեխնիկայի ֆիզիկական մաշվածություն, ոչ մասնագիտացված աշխատակազմ, աշխատանքային վտանգավոր պայմանների առկայություն,
- Ծառայությունների դիմաց աղբահանություն իրականացնող կազմակերպության կողմից հավաքագրումների ցածր տոկոսը և համայնքի բյուջեից սուղ սրբսիդավորումը խոչընդոտում է երկարաժամկետ ներդրումների իրականացումը,
- Ծառայությունների մատուցման ընթացքում վերահսկողության և մոնիտորինգի համակարգերի բացակայություն,
- Համայնքից դուրս տարբեր հատվածներում աղբի կուտակումների առկայություն և կամայական տեղերում և հատկապես Աղստև գետում, աղբանետումներ,
- Աղբի վերամշակման կենտրոնների բացակայություն:

Նշված ուղղություններին համապատասխան ձևակերպվել են 4 երկարաժամկետ (2024-2028թթ.) նպատակներ, հաշվի առնելով Իջևան համայնքի աղբահանության տեսլականը: Ստորև ձևակերպված

յուրաքանչյուր նպատակ ենթադրում է Իջևան համայնքի աղբահանությանը վերաբերող առանձին խնդիրների և նրանցով պայմանավորված կոնկրետ ծրագրերի իրականացում:

Ոլորտային նպատակներն են՝

Ա. Համակարգի զարգացում

Նպատակ 1. Բարելավել Իջևան համայնքի աղբահանության կառավարման համակարգը և ձևավորել համայնքային օրինական դաշտ:

Բ. Աղբահանության կառավարման ենթակառուցվածք

Նպատակ 2. Ուժեղացնել աղբահանության կառավարման ենթակառուցվածքները Իջևան համայնքի ամբողջ տարածքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան սպասարկելու համար՝

հիմնելով աղբի կրճատման, վերամշակման, վնասազերծման և շրջակա միջավայրի պաշտպանությանն ուղղված մշտական գործընթաց:

Գ. Ֆինանսական-տնտեսական արդյունավետություն:

Նպատակ 3. Հասնել աղբահանության կառավարման ֆինանսական կայունությանը:

Դ. Հանրային իրազեկություն և մասնակցություն:

Նպատակ 4. Ապահովել բնակչության մշտական և հետևողական իրազեկումը և մասնակցությունը աղբահանության կառավարման գործընթացում:

Իջևանը աղբահանության ծառայությունների կազմակերպման օրինակելի, իրազեկ, բարեկարգ համայնք է:
Եվ օդը մաքուր, և ջուրը զուլալ…

Նպատակ 1.	Նպատակ 2.	Նպատակ 3.	Նպատակ 4.
Բարելավել Իջևան համայնքի աղբահանության կառավարման համակարգը և ձևավորել համայնքային օրինական դաշտ:	Ուժեղացնել աղբահանության կառավարման ենթակառուցվածքները Իջևան համայնքի ամբողջ տարածքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համաապատասխան	Հասնել աղբահանության կառավարման ֆինանսական կայունությանը:	Ապահովել բնակչության մշտական և հետևողական իրազեկումը և մասնակցությունը աղբահանության կառավարման գործընթացում:

3.ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

Առաջին անգամ գրավոր աղբյուրներում Քարվանսարա անունը հիշատակվել է ռուսական իշխանությունների կողմից Լոռվա, Գավառի, Ղազախի դիստանցիայում 1817թ. անցկացրած աշխարհագրի կամերալ ցուցակագրության մեջ: Քարվանսարա գյուղի մասին երկրորդ հիշատակությունն առկա է ռուս մեծանուն գրող Ալեքսանդր Գրիբոյեդովի՝Ճանապարհորդական նոթեր՝ -ում, որը նվիրված է դեպի Պարսկաստան նրա ղեկավարած դեսպանական առաքելությանը: Երրորդ անգամ Քարվանսարա անունը հիշատակվում է 1829թ., երբ ռուսական պետությունն Աղստևի հովիտ է ուղարկում երկրաբանական արշավախումբ: Հայ մեծերից առաջինը եղել է Սարգիս Հասան Ջալալյանը, որն իր՝Ճանապարհորդություն իմ Մեծ Հայաստան՝աշխատության մեջ հակիրճ խոսել է Քարվանսարայի մասին: Ի մի բերելով պատմագրական բոլոր աղբյուրները, կարելի է ասել, որ Քարվանսարա-Իջևանը, որպես բնակավայր, հավանաբար, հիմնադրվել է 1807թ.: Տեղի բնակչության ձևավորման գործում կարևոր դեր են ունեցել նաև շրջակա գյուղերի բնակիչները, որոնց կազմում կային 18-րդ դարի վերջերին և 19-րդ դարի սկզբներին Ղարաբաղից տեղահանվածները:

ա. Պլանավորման տարածքի սահմաններ

բ. Աշխարհագրական սահմաններ

Իջևան քաղաքը հանդիսանում է Տավուշի մարզի վարչական, կրթական, մշակութային կենտրոնը: Այն քաղաք-պարտեզ է, շրջապատված անտառածածկ լանջերով, լեռներով, ալպիական մարգագետիններով: Գտնվում է հանրապետության հյուսիսարևելքում, Աղստև գետի հովտում, մայրաքաղաքից 134 կմ հեռավորությանվրա: Բնակչությունը կազմում է 47337 մարդ: Համայնքը զբաղեցնում է 2767 հա տարածք բնակարանային ֆոնդ 291 հա, համայնքի սեփականություն համարվող հողերը 265հա, արտադրական նշանակության 60.9 հա, գյուղատնտեսական նշանակության 155 հա, անտառային գոտիներ 1833 հա, որից 45 հա հանգստի գոտիներ: Իջևան քաղաքն իր աշխարհագրական դիրքի/ ծովի մակարդակից 650-850 մ բարձրություն/ և բնակլիմայական բարենպաստ պայմանների շնորհիվ անցյալ դարի 60-ական թվականներից սկսել է զարգանալ տուրիզմի ուղղությամբ, կառուցվել է տուրիստական կոմպլեքս-հանգրվան, ինը հարկանի հյուրանոց: Իջևան քաղաքի տնտեսությունների թիվը 5094 է: Քաղաքում կան 21 հատ 9 հարկանի և 93 հատ 5 հարկանի բազմաբնակարան շենքեր: Ներհամայնքային փողոցների երկարությունը 42 կմ է: Հիմնվել է դենդրոլոգիական այգի: 1991թ. Իջևանը ստացել է առողջարանի կարգավիճակ: Իջևան համայնքի տարածաշրջանում է գտնվում՝ Ապագա Տուրտուրիստական կազմակերպությունը, որը մեկ տարվա ընթացքում այցելել են շուրջ 50000 զբոսաշրջիկներ, կան բազմաթիվ հյուրատներ: 1985-1991 թթ. Քաղաքում անընդմեջ կազմակերպվել և

անցենկացվել քանդակի միջազգային սիմպոզիումներ, որի համար Իջևանը ստացել է «100 քանդակների քաղաք» անվանումը: Իջևանի մերձական տարածքը հարուստ է պատմական մեծ արժեք հուշակոթողներով: Այստեղ 12-13 դարերում կառուցված Մակարավանք, Հաղարծին, Գոշավանք հայտնի ճարտարապետական համալիրները, բազմաթիվ վանքեր, մատուռներ, ամրոցներ և այլն: Քաղաքը գտնվում է հանրապետական և միջպետական նշանակության մայրուղու վրա և ունի տեղական նշանակության ճանապարհների ցանց:

գ. Ժողովրդագրական տեղեկատվություն

	Ընդհանուր տարածք	Քաղաքային	Գյուղական	Արդյունաբերական	Գյուղատնտեսական	Կանաչ, անտառային
Տարածքը /հա/	7740	2768	68972	522,0	27029	40462
Տարածքը տոկոսով ընդհանուրից	100	3,9	96,1	0,7	37,7	56,4

դ. Կոշտ թափոն գոյացնող հիմնական աղբյուրների տեսակը և քանակը

Գրանցված բնակչության	Փաստացի բնակվող	Տնտեսությունների թիվ	Բազմաբնակարան շենքերի թիվ	Բնակարանների թիվ
47337	35460	11090	149	4187

4. ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ ԵՎ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աղբահանության պլանավորման շրջանակներում հատկապես գոյացող թափոնների քանակի ծրագրեր և միջոցառումներ նվազեցման, տեսակավորման, վերամշակման, օգտահանման մշակելիս ու նախատեսելիս՝ առանձնապես կարևոր է թափոնների քանակի և բաղադրության որոշումը:

ա. Գոյացող թափոնների քանակի ընդունված ցուցանիշներն են.

• մեկ տարում գոյացող թափոնների ընդհանուր զանգվածը (տոննա/տորեկան)

• մեկ տարում գոյացող թափոնների կշիռը մեկ բնակչի հաշվով (մարդ/կգ/տարի)

• մեկ օրում գոյացող թափոնների կշիռը մեկ բնակչի հաշվով (մարդ/կգ/օր)

Բաղադրությունն ընդունված է ներկայացնել տոկոսով՝ ըստ յուրաքանչյուր բաժնեմասի ընդհանուր զանգվածի չափաբաժնի:

Պլանի մշակման և իրականացման արդյունավետությունը մեծապես կախված է հավաքագրվող որը պետք է լինի հստակ, ճշգրիտ, պարբերական, տվյալները պետք է հավաքագրվեն համայնքի/բնակավայրի տարբեր հատվածներից, տարբեր գործունեություն իրականացնող տնտեսվարողներից, տարվա տարբեր եղանակներին՝ մեկ շնչի հաշվով առաջացող աղբի կշիռը, բաղադրությունը, դրանց հնարավոր փոփոխությունները՝ ըստ սեզոնի և ժամանակահատվածի:

Տեղեկատվության հավաքագրումը և ճշգրիտ գնահատումը հնարավոր է հստակ մեթոդաբանությամբ և պարբերականությամբ նմուշառման և դրա արդյունքների վերլուծության պարագայում: Ընդ որում, նմուշառման պարբերականությունը թափոնների կառավարման համակարգի ներդրման սկզբնական փուլում պետք է լինի տարվա բոլոր սեզոններին՝ թափոնների գոյացման ինտենսիվության գործոններից կախված, իսկ հետագա տարիներին կարելի է նմուշառում իրականացնել որոշակի գործոնների փոփոխությունից կախված, ավելի փոքր պարբերականությամբ:

բ. Թափոնների բաղադրության հիմնական տեսակները/հոսքերը

•**Կոշտ կենցաղային թափոն՝** աղբամաններում կուտակվող կոշտ կենցաղային թափոն՝ «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանած թափոն,

•**Խոշոր եզրաչափի թափոն՝** 1խմ և ավել ծավալով թափոն, որը չի տեղադրվում աղբամանում, Շինարարարական աղբ՝ քաղաքաշինական և շինարարական գործումեության հետևանքով աառաջացող աղբ,

• **Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն,**

• **Փաթեթավորման թափոն՝** կոմերցիոն գոտում գոյացող փաթեթավորման թափոն,

•**Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն** (ԷԷՄ)՝ չշահագործվող սարքավորում, սնուցվում է էլեկտրական ցանցից կամ մարտկոցից,

•**Կենսաբանական թափոն՝** կենդանական ծագման պարենային և ոչ պարենային հումքի վերամշակումից ստացված թափոններ, ինչպես նաև անասնապահական, թռչնաբուծական և ձկնաբուծական ձեռնարկությունների գործունեության հետևանքով առաջացած թափոններ

·**Պարտեզային թափոն**' այգիների, պուրակների և այլ կանաչ տարածքներից հավաքված թափոն, այդ թվում' էտման թափոն, տերևներ և այլ նմանատիպ թափոն,

· **Անվադողեր**' մարդատար, բեռնատար մեքենաների և հեծանիվների շահագործումից դուրս եկած անվադողեր

· **Վտանգավոր թափոն**' (բացի ԷԷՍ թափոնից) ներկեր, քիմիկատներ, դյուրավառ նյութեր, բժշկական թափոն և այլն, հնարավոր ցանկը ներկայացված է հավելվածում:

5.Թափոնների գործածություն

Աղբահանության և սանիտարական մաքրման աշխատանքները կատարվում են համայնքի կողմից հիմնադրված «Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն» բյուջետային հիմնարկի կողմից: Հիմնարկն իրականացվում է քաղաքի աղբահանությունը, սանիտարական մաքրումն ու կանաչապատումը: Նշենք, որ կազմակերպության հաստիքային միավորներից միայն մի մասն են զբաղվում աղբահանության և սանիտարական մաքրման աշխատանքներով: Կազմակերպությունը բացի աղբահանությունից, իրականացնում է նաև գերեզմանատների սպասարկում և համայնքի բարեկարգման աշխատանքներ:

Համաձայն արված հետազոտությունների ու վերլուծությունների կենցաղային թափոնների՝ գոյացող ծավալը Հայաստանի Հանրապետությունում կազմում է տարեկան շուրջ 700 հազար տոննա կամ մարդու համար օրական շուրջ 0.6 կգ:

Թափոնի տեսակ	Աղբի գոյացում 1 շնչի հաշվով, կգ/տարի/մարդ	Աղբի տարեկան գոյացում, տոննա/տարի	Թափոնների գործածության կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ /2026-2028թթ/						
			Խառը, չտեսակավորված հավաքում (% ընդհանուր քանակից)	Տեսակավորված հավաքում	Տեղափոխում (% ընդհանուր քանակից)	Վերօգտագործում /կրկնաօգտագործում	Վերամշակում, օգտահանում որպես երկրորդային ռեսուրս	Վնասազերծում/չեզոքացում	Տեղադրում սանիտարական աղբավայրում
Կոշտ կենցաղային թափոն, այդ թվում՝	241,5	11432,19	100 %	Տվյալ չկա	Տվյալ չկա	Տվյալ չկ	Տվյալ չկա	Տվյալ չկա	100 %

Համաձայն թափոնների տեսակավորման դասակարգման' առանձնացվում են հետևյալ տեսակները և հաշվառման ձևերը,

1. Խոշոր եզրաչափերի թափոն - խոշոր եզրաչափերի թափոնը հիմնականում հեռացվում է տնտեսվարողների կողմից: Հաշվառում չի իրականացվում:

2. Շինարարական աղբ - հիմնականում հեռացվում է տնտեսվարողների կողմից: Հաշվառում չի իրականացվում:

3. Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն - հիմնականում հեռացվում է տնտեսվարողների կողմից: Հաշվառում չի իրականացվում:

4. Անվադողեր - հիմնականում հեռացվում է տնտեսվարողների կողմից: Հաշվառում չի իրականացվում:

5. Փաթեթավորում և փաթեթվածք - հիմնականում հեռացվում է տնտեսվարողների կողմից: Հաշվառում չի իրականացվում:

6. Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն: Հաշվառում չի իրականացվում:

7. Կենսաբանական թափոն: Հաշվառում չի իրականացվում:

8. Վտանգավոր թափոններ: Հաշվառում չի իրականացվում:

Իջևան համայնքում աղբի հաշվառումն իրականացվում է ըստ ծավալի՝ համապատասխան կշեռքների բացակայության պատճառով:

ա) Աղբահանության և կոշտ թափոնների հետ գործածություն

- **Աղբահանություն և կոշտ կենցաղային թափոնների հավաքում**

ՀՀ Իջևան համայնքում աղբի հավաքումը կատարվում է՝ փողոցներում և բակերում տեղակայված աղբամաններից, բնակելի տներից և կազմակերպություններից գրաֆիկով կամ անհրաժեշտության դեպքում պատվերով եկող աղբատարների միջոցով, ինքնափոխադրմամբ, երբ թափոն գոյացնողը կազմակերպում է թափոնի փոխադրումը աղբավայր, տեսակավորման, վերամշակման, օգտահանման կենտրոններ:

Թափոնների հավաքման մեթոդ	Ծառայություններից օգտվող բնակչություն %	Չտեսակավորված հավաքում	Չտեսակավորված հավաքում %
Աղբամաններից	55	6288	55
Գրաֆիկով՝ տնից կամ կազմակերպությունից	45	5144	45

- **Աղբահանություն իրականացնող օպերատորներ**

Օպերատորի անվանում	Սպասարկվող համայնքներ/ բնակավայրեր	Սպասարկվող տարածքի բնակչության թիվ	Օպերատորի աղբատար մեքենաների թիվը	Օպերատորի աղբատար մեքենաների տեսակը, տարողությունը	Հավաքվող թափոնների տեսակները/ խառը տեսակավորված պլաստիկ, թուղթ..., շինարարակա	Օպերատորի աշխատանքի գնահատական /1-ից 5/

					ն և այլ հավաքում	
Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն	Իջևան համայնք	47337	ст	Զիլ – 4հատ	Խառը	4
Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն	Իջևան համայնք	47337		Կամազ – 2 հատ	Խառը	4
Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն	Իջևան համայնք	47337		Գազ 53 – 1 հատ	Խառը	4
Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն	Իջևան համայնք	47337		Գազ – 1 հատ	Խառը	4
Իջևանի քաղաքային կոմունալ ծառայություն	Իջևան համայնք	47337		Մազ – 1 հատ	Խառը	4

- **Աղբի տեղափոխման սխեմաներ**

Այս ենթաբաժնում նկարագրված է թե ինչպես է պլանավորման տարածքում կատարվում աղբահանությունը:

Թափոնի տեսակ	Հեռավորություն մինչև աղբավայր, կմ
Կոշտ կենցաղային թափոն	Իջևան 2-5կմ
	Ազատամուտ 3 կմ
	Ակնաղբյուր 2 կմ
	Աճարկուտ 7 կմ
	Այգեհովիտ 3.5 կմ
	Աչաջուր 5 կմ
	Բերքաբեր 7 կմ
	Գանձաքար 3 կմ
	Գետահովիտ 4 կմ
	Դիտավան 4 կմ
	Ենոքավան 7 կմ
	Լուսաձոր 3 կմ
	Լուսահովիտ 6 կմ
	Խաշթառակ 4 կմ
	Ն. Ծաղկավան 6 կմ
	Կիրանց 7 կմ
	Սարիգյուղ 3 կմ
	Սևքար 4 կմ
	Վազաշեն 4 կմ

Վերոնշյալ մեքենաները միաժամանակ օգտագործվում են փողոցներից և կանաչապատ տարածքներից գոյացած ավելվածքի տեղափոխման համար: Մեքենաները հատկացվել են համայնքապետարանի կողմից՝ անհատույց շահագործման համար: Բոլոր մեքենաներն աշխատում են սեղմված գազով: Իջևանում ներկայումս առկա են 330 մեծ, 235 փոքր աղբարկղեր: Աղբարկղերը տեղակայված են բանուկ վայրերում, դպրոցների, ԲԲԸ-ների հարևանությամբ:

Աղբարկղերը հիմնականում տեղադրված են ԲԲՇ-ներից 25-30 մ հեռավորության վրա, որպեսզի կանխվի աղբակույտերի գոյացումը ԲԲՇ-ների հարակից տարածքներում: Աղբամաններ կան նաև անհատական բնակելի տների թաղամասերում: Աղբահանությունն իրականացնելու համար քաղաքը բաժանված է երեք տարածքների՝ բոլորն էլ սպասարկվում են ամեն օր: Համայնքում ամենօրյա աղբահանությունը իրականացվում է երկուշաբթիից շաբաթ, 8 մեքենաների միջոցով: Կիրակի օրերին աշխատում է 4 մեքենա: Մեկ մեքենա երկուշաբթիից ուրբաթ օրերին փողոցներից տեղափոխում է քար, շինարարական մնացորդներ և այլն: 8 մեքենաներից յուրաքանչյուրը օրական իրականացնում է երկու երթ: Բնակչության աղբահանության ծառայություն իրականացնող մեքենաները միաժամանակ իրականացնում են նաև իրավաբանական անձանց կողմից արտադրվող աղբի տեղափոխումը:
Ամեն օր աղբահանության ծառայություն մատուցվում է համայնքի մոտ 30 տոկոսին: Երկու օրը մեկ սպասարկվում են հինգ հարկանի շենքերը՝ մեքենան պտտվում է և սուլիչի ազդանշանով աղբը հավաքում: Երեք օրը մեկ սպասարկվում են սեփական տների թաղամասերը, այն կազմում է քաղաքի 50 տոկոսը. իսկ բնակիչների խտության՝ 30-35 տոկոսը: Զանգերի միջոցով աղբահանությունն իրականացվում է երբեմն, եթե նախատեսված ժամկետից արագ է լցվել աղբարկղը

- Աղբավայրեր և աղբանոցներ

Այս ենթաբաժնում նկարագրվում են պլանավորման տարածքում առկա բոլոր աղբավայրերը/աղբանոցները, ինչպես նաև պլանավորման տարածքից դուրս գտնվող այն աղբավայրերը, որոնք սպասարկում եմ պլանավորման տարածքում գտնվող համայնքները և բնակավայրերը:

Աղբավայրի գտնվելու վայրը	Շահագործող համայնքեր/բնակավայրեր	Աղբավայրի մակերես, հա	Տեղադրվող աղբի տեսակ	Ստեղծման իրավական հիմք/որոշման համար ամսաթիվ	Սեփականության/օգտագործման իրավունք	Շահագործողի անվանում	Աղբի տեղադրման վճար /ՀՀ դրամ/տոննա	Դեպի աղբավայր տանող մուտքի ճանապարհի ատվածի վիճակ
Լուսաձոր բնակավայր	ք. Իջևան	1,9	խառը	06.11.2017	Անհատույց օգտագործման վարձ	Իջևան քաղաքային կոմունալ ծառայության հիմնարկ	0	լավ
	Գետահովիտ		խառը					
	Ենոքավան		խառը					
	Լուսաձոր		խառը					
	Ակնաղբյուր		խառը					
Գանձաքար	Գանձաքար	0,7	խառը	Ավագանու որոշման համաձայն	Անհատույց օգտագործման վարձ			
Խաշթառակ	Խաշթառակ	0,5	խառը	Ավագանու որոշման համաձայն	Անհատույց օգտագործման վարձ			
	Լուսահովիտ		խառը	Ավագանու որոշման համաձայն				

Աչաջուր	Աչաջուր	0,6	խառը	Ավագանու որոշման համաձայն	Անհատույց օգտագործման վարձ			
	Դիտավան		խառը					
	Ազատամուտ		խառը					
Սարիգյուղ	Սարիգյուղ		խառը	Ավագանու որոշման համաձայն	Անհատույց օգտագործման վարձ			
	Սնքար	0,7	խառը					
	Բերքաբեր		խառը					
	Ծաղկավան		խառը					
	Կիրանց		խառը					
	Աճարկուտ		խառը					
Այգեհովիտ	Այգեհովիտ	0,5	խառը	Ավագանու որոշման համաձայն	Անհատույց օգտագործման վարձ			
	Վազաշեն		խառը					

Համայնքից դուրս տարվող աղբը թափվում է վերոնշյալ ուղություններով: Աղբավայերն այժմ կարիք ունեն լիկվիդացման, քանի որ չեն համապատասխանում բնապահպանական և սանիտարական նորմերին: Աղբավայրերում չեն կատարվում աղբի վարակազերծման և դեռատիզացիոն աշխատանքներ: Համայնքապետարանը պարբերաբար կատարում է աղբավայրի բարեկարգման աշխատանքներ, սակայն խնդիրները շատ են և անհրաժեշտ են լուրջ ներդրումներ աղբահահության ոլորտը բարելավելու համար: Աղբավայրերումում վերամշակման հնարավորություններ չկան, տարածքի մաքրման և աղբի տեղադրման աշխատանքները կանոնակարգված չեն: Համայնքապետարանը աշխատանքներ է իրականացնում բնապահպանական ու սանիտարական նորմերին համապատասխան նոր աղբավայրի ստեղծման, իսկ գործող աղբավայրում թափոնների վերամշակման ձեռնարկներ իրականացիելու համար: Աղբի վերամշակման հնարավորություններ Ընդհանուր աղբից տարատեսակ նյութերի առանձնացումը, օգտահանումը կոչվում է տեսակավորում: Տեսակավորումը կարող է իրականացվել ընդհանուր աղբակույտից առանձնացնելով վտանգավոր և երկրորդային կյանք ունեցող նրաւթերը: Երկրորդ՝ յուրաքանչյուր տնտեսություն ինքնուրույն կարող է իրականացնել տեսակավորման գործընթացը՝ ընդհանուր աղբից առանձնացնելով պոլիէթիլենային թաղանթը, PET (պլաստիկ) շիշը, սնունդը, ապակին, մետաղը, թուղթը, կենցաղային- բուսական աղբը: Տեսակավորման արդյունքում օգտահանված նյութերը ենթարկվում են վերամշակման:

- Անձնակազմի կարողությունների գնահատում

Հմտություն/ոլորտ	Համապատասխան գիտելիքներ ու հմտություն ունեցող աշխատակիցների թիվը	Գիտելիքների և հմտությունների ներկայիս մակարդակ /1- շատ ցածր, 2-ցածր, 3 միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց
Թափոնների կառավարման գիտելիքներ	3	3
ՀՀ օրենսդրության իմացություն		4
Տվյալների հավաքագրում		3
Համակարգչային քարտեզագրում		3
Գնումների կազմակերպում		3
Պայմանագրերի կառավարում		3

Գործառնական հմտություններ		3
Ֆինանսական վերլուծության իմացություն		4

6.ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Թափոնների կայուն կառավարում ապահովելու կարևորագույն նախապայման է ինչպես բնակչության, այնպես էլ կառավարման համար պատասխանատու անձնակազմի իրազեկվածության անհրաժեշտ աստիճանը: Պատասխանատուների իրազեկվածությունը կարևոր է Պլանը մշակելիս խնդիրները ճիշտ գնահատելու, լուծման առաջնահերթությունները հստակ սահմանելու և հետևողականորեն իրականացնելու համար: Բնակչության իրազեկվածությամբ մեծապես պայմանավորված են սկզբնաղբյուրում թափոնների առաջացումը նվազագույնի հասցնելու, տեսակավորված հավաքելու, տեսակը, վերօգտագործելու հաջողությունները՝ հետևապես և Պլանի իրականացման հաջողությունը: Իրազեկվածության աստիճանի գնահատման միջազգայնորեն հաջողված մեթոդ է բնակչության սոցիալական տարբեր խմբերում, տարբեր գործունեություն իրականացնող տնտեսվարողների, ինչպես նաև Պլանի մշակման և իրականացման համար պատասխանատու անձնակազմի շրջանում հարցումներ իրականցնելը՝ նախապես մշակված հարաաշարերով: Հարցաշարերը պետք է ուղղված լինեն թափոնների կառավարման խնդիրների վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրների, տեղեկացվածության, վերաբերմունքի և ակնկալիքների, ինչպես նաև թափոնների կառավարման առկա իրավիճակից բնակիչների և տնտեսվարողների գոհունակության աստիճանի գնահատմանը, ինչպես նաև պարունակեն տեղեկություններ այն լրացնողի/հարցվողի տարիքի, կրթության, մասնագիտության, զբաղվածության/ աշխատավայրի վերաբերյալ: Հարցման արդյունքներն ամփոփվում են աղյուսակում և ներառվում Պլանում: Հարցմանը մասնակցել են Իջևան համայնքի 60 բնակիչ:

Հարցեր	Իրազեկվածության/գոհունակության աստիճան/1- շատ ցածր, 2-ցածր, 3 միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց
1. Թափոնների կառավարման վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրներ	4
Կրթության տարբեր աստիճաններ (նախադպրոցական, դպրոցական, բուհական)	4
Սոցիալական ցովազդներ	3
Պաշտոնական տեղեկատվություն ԶԼՄ-ներով	3
Քաղաքացիական կազմակերպությունների գործունեություն	4
2. Թափոնների կառավարման վերաբերյալ տեղեկացվածություն	4
Թափոնների թերի կառավարման բնապահպանական ազդեցությունները	3
Թափոնների թերի կառավարման սոցիալական ազեցությունները	3
Թափոնների թերի կառավարման տնտեսական ազեցությունները	3
Թափոնները աղբավայր հեռացնելու ազդեցությունները	3
Թափոնների հիերարխիայի իմացություն	3
Օրենսդրության խրախուսող գործիքներ	4
Օրենսդրության պատժիչ գործիքներ	4
Թափոնների կառավարման ոլորտում իրականացվող բնապահպանական ծրագրեր	3
3. Թափոնների կայուն կառավարման վերաբերմունք և ակնկալիքներ	3
Թափոնների կայուն կառավարման կարևորությունը	3
Թափոնների տեսակավորման օգուտները	4
Թափոնների վերօգտագործման օգուտները	4
Թափոնների վերամշակման, օգտահանման օգուտները	4
Իրազեկվածության արշավների օգուտները	3
4. Բնակիչների և տնտեսվարողների գոհունակություն	4
Աղբամանների տեղակայվածություն	4
Աղբամանների վիճակ	4
Չտեսակավորված թափոնների հավաքման հաճախականություն	4
Տեսակավորված թափոնների հավաքում	-

Համայնքի սանիտարական վիճակ	4
Աղբահանության վճար	4

7.ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ

Այս բաժնում ներկայացվում է Պլանավորման տարածքում ֆինանսատնտեսական նկարագիրը:

Ա. Աղբահանության եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագրություն

Տարի	Աղբահանության սահմանված վարձավճարը, դրամ/անձ	Գործող տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը	Աղբահանության համակարգում ընդգրկված տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը	Վարձավճարների հավաքման ընդհանուր ծախսեր, դրամ/տարի	Աղբի հավաքման և տեղափոխման ծախս, դրամ/տոննա
2021	100	425	403	27596512	110418665
2022	100	484	459	30884666	150663503
2023	100/50	750	722	33232777	164923777

Բ.Հավաքագրում և ծախսեր

Այս ենթաբաժնում ներկայացվում է աղբահանության և թափոնների կառավարման եկամուտներն ու ծախսերը վերջին երկու-երեք տարվա ընթացքում:

Տարի	Եռամյակ	Աղբահանության եկամուտ/հավաքագրում						Աղբահանության ծախս /փաստ/	Սանիտարական մաքրման ծախս /փաստ/
		Բնակչություն			Տնտեսվարող սուբյեկտներ				
		Պլան	Փաստ	%	Պլան	Փաստ	%		
2021	1-ին եռ.	3500000	3042417	86,9	4750000	3259151	68,6	14699044	9578912
	2-րդ եռ.	3500000	2913009	83,2	4750000	4130264	87,0	16561355	10324718
	3-րդ եռ.	3500000	2597384	74,2	4750000	3678817	77,5	19082058	11728195
	4-րդ եռ.	3500000	3272376	93,5	4750000	4705295	99,1	17316899	11127483
Տարեկան 2021 թ.		14000000	11825186	84,5	19000000	15773527	83,0	67659356	42759309
2022	1-ին եռ.	3500000	3097363	88,5	4750000	3050480	64,2	19041732	10553961
	2-րդ եռ.	3500000	2780888	79,5	4750000	3902875	82,2	24242731	11068019
	3-րդ եռ.	3500000	3459352	98,8	4750000	4615251	97,2	25311205	11856505
	4-րդ եռ.	3500000	4050056	115,7	4750000	5928170	124,8	34603287	13986063
Տարեկան 2022 թ.		14000000	13386658	95,6	19000000	17008007	89,5	103198955	47464548
2023	1-ին եռ.	3500000	3236440	98,5	4750000	3527160	74,3	24090194	14386752
	2-րդ եռ.	3500000	3035800	86,7	4750000	4621550	97,3	25493466	12101894
	3-րդ եռ.	3500000	3428496	98,0	4750000	4850298	102,1	28769497	13096887
	4-րդ եռ.	3500000	3838225	109,7	4750000	6606216	139,1	32491613	14493474
Տարեկան 2022 թ.		14000000	13538961	96,7	19000000	19605224	103,20	110844770	54079007

Գ.Թափոնների գործածության հասանելի տարբերակների արժեքներն ըստ տեսակի

Թափոնի տեսակ	Խառը հավաքում /դր/տ/	Տեղափոխում /դր/տ/
Կոշտ կենցաղային թափոն	11926	2000

Դ.Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման ինքնարժեքը

Թափոնների կառավարման ինքնարժեքի հաշվարկը Պլանի պարտադիր բաղկացուցիչ մասն է:

	Կոշտ կենցաղային թափոններ
Աշխատուժ, դրամ/տարի	57614976
Արտահագուստ և գործիքներ, դրամ/տարի	1465000
Տեխնիկա շահագործում և պահպանում	15119840
Վառելիքի ծախս	23255867
Վարչական ծախսեր, դրամ/տարի	4856023
Բնապահպանական հարկ	1052620
Թափոն գոյացում տոննա/տարի	11432
Մեկ անձի կողմից գոյացող թափոնի քանակ /կգ/տարի	241

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Յուրաքանչյուր ծրագրի արդյունավետությունն ապահովելու կարևոր գործիք է մշտադիտարկումն ու արդյունքների գնահատումը, ուստի այն Պլանի պարտադիր բաղկացուցիչ մաս է:

Ա. Աղբահանության և կոշտ թափոնների ներկայիս համակարգի ունակությունը՝ հասնելու նախկինում սահմանված նպատակներին

Թափոնի տեսակ	Թափոնի առաջացում 1 շնչի հաշվով (կգ/տարի/մարդ)	Թափոնի առաջացում 1 շնչի հաշվով (կգ/տարի/մարդ)	Խառը հավաքում (% ընդհանուր քանակից)	Տեղափոխում (% ընդհանուր քանակից)	Վնասազերծում/վերացում (6 ընդհանուր քանակից)	) Տեղադրում ոչ սանիտարական աղբավայրում (% ընդհանուր քանակից)
Կոշտ կենցաղային թափոն	241,5	11,4	100	100	80	100

Բ. Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման ներկայիս համակարգի արդյունավետության գնահատում

Օգտվելով նախորդ բաժինների վերլուծություններից՝ այս ենթաբաժնում վերլուծվում է և գնահատվում է Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համակարգի արդյունավետությունը, և որքանով են արդյունավետ վարչական և կազմակերպչական կառուցվածքը և որոնք են արդյունաավետության վրա բացասաբար ազդող հիմնական պատճառները:

Դերակատար	Արդյունավետության մակարդակ 1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց	Արդյունավետության հիմնական պատճառները	Արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ կամ փոփոխություններ
ՏԻՄ և ՏԿՄ	3	Հատուկ տեխնիկայի պակաս	Հատուկ տեխնիկայի ձեռքբերում
Մասնավոր հատված	3	Աղբավայրի ոչ բարվոք վիճակ	Աղբավայրի սան. գոտու պահակակետի կառուցում
Բնակչություն	3	Տեսակավորման բացակայություն	Համայնքների համագործակցություն

			աղբի վերամշակման ուղղությամբ
Քաղաքացիական կազմակերպություններ	3	Աղբամանների պակաս	Նոր աղբամանների ձեռքբերում

ԳԼՈՒԽ 2 ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

1.ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՆԽԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

Ա.Կանխատեսումներ

Այս բաժնում նկարագրվում է պլանավորվող տարածքում Պլանի գործողության ընթաղքում կանխատեսվող կամ նախատեսվող փոփոխությունները:

Կանխատեսելի փոփոխություններ	2024	2025	2026	2027	2028
Փաստացի բնակչության ակնկալվող թիվ	48450	48890	49400	49850	50050

Բ.Կանխադրություն

Այս ենթաբաժնում ներկայացվում է ժամանակշրջանում ականկալվող թափոնների գոյացման ցուցանիշների գնահատման հիմնավորումը:

Թափոնի տեսակ	Գործածության առաջնահերթություն /բարձր, միջին, ցածր/	Թափոնի ակնկալվող գոյացում՝ մեկ շնչի հաշվով /կգ/	Թափոնի ակնկալվող գոյացում՝ ընդհանուր քանակ
Կոշտ կենցաղային թափոն	Միջին	238	11,531

2.ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԵՎ ԹԻՐԱԽՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Այս բաժնում սահմնավում են աղբահանության և կոշտ թաձոնների կառավարման նպատակները և թիրախները պլանավորման ժամանակաշրջանում:

Ա.Թափոնների կառաավարման գլխավոր նպատակներն են՝

- Սկզբնաղբյուրում թափոննեի առաջացման կրճատումը:
- Աղբավայրում տեղադրվող թափոնների քանակի կրճատումը:

Կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ

Թափոնի տեսակ	Գործածություն	Թափոնի ակնկալվող	Թափոնի ակնկալվող	Թափոնների գործածության կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ /2024-2026թթ/

				Խառը, չտեսակավորված	Տեսակավորված հավաքում	Տեղափոխում (% ընդհանուր քանակից)	Վերօգտագործում/կրկնօգտագործում	Վերամշակում, օգտագործում որպես	Այրում էներգիայի և ջերմության վերականգնման/օգտագործման	Վտանգազերծում/չեզոքացում	Տեղադրում աղբավայրում
Կոշտ կենցաղային թափոն, այդ թվում՝	միջին	238	115 311	70	30	70	35	30	5	65	65
թուղթ					20			20			
Պլաստիկ					50			50			
ապակի					30			30			

Միջնաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ

Թափոնի տեսակ	Գործածության ժամկետը	Թափոնի առաջացման ծավալը՝ տարեկան 1 շնչի հաշվով	Թափոնի առաջացման ծավալը՝ ընդ. քանակ	Թափոնների գործածության կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ /2026-2028թթ/							
				Խառը, չտեսակավորված հավաքում (% ընդհանուր քանակից)	Տեսակավորված հավաքում	Տեղափոխում (% ընդհանուր քանակից)	Վերօգտագործում/կրկնօգտագործում	Վերամշակում, օգտագործում որպես երկրորդային հումք	Այրում էներգիայի և ջերմության վերականգնման/օգտագործման	Վտանգազերծում/չեզոքացում	Տեղադրում աղբավայրում
Կոշտ կենցաղային թափոն, այդ թվում՝	միջին	151	7558	50	40	50	50	43	7	50	50
թուղթ					20			20			
Պլաստիկ					50			50			
ապակի					30			30			

Գ. Պատասխանատվության բաշխումը պլանավորման ժամանակահատվածում

- Պլանի մեջ շահառուների ներգրավվածության աստիճան

Պատասխանատուներ	Իրազեկության բարձրացում /%/	Խառը հավաքում/ %/	Տեսակավորված հավաքում/%/	Տեղափոխում/ %/	Տեսակավորում/գործարանային /%/	Վերաօգտագործում/կրկնաօգտագործում /%/	Վերամշակում/ օգտահանում /%/	Վտանգավոր թափոնների վնաս	Տեղադրում աղբավայրում /%/

								ազերծում /%/	
ՏԻՄ	50	85	15	60				100	90
Մասնավոր հատված	15		70	35		20	80		
Արտադրող	10		5	5	10	80	20		10
Բնակչություն	10	5	5		90				
Քաղաքացիական կազմակերպություն	15	10	5						

- **Դերերի բաշխում պլանավորման ժամանակահատվածում՝ ըստ թափոնների տեսակների և գործածության ձևերի**

Պատասխանատուներ	Իրազեկության բարձրացում	Խառը հավաքում	Տեսակավորված հավաքում	Տեղափոխում	Տեսակավորում/գործարանային	Վերաօգտագործում/կրկնաօգտագործում	Վերամշակում/օգտահանում	Վտանգավոր թափոնների վնասազերծում	Տեղադրում աղբավայրում
Կոշտ կենցաղային թափոն	ՏԻՄ	ՏԻՄ	ՄՀ	ՏԻՄ	ԱՐՏ	ԱՐՏ	ՄՀ	ՏԻՄ	ՏԻՄ
Խոշոր եզրաչափերի թափոն	ԱՐՏ	ԱՐՏ	ՄՀ	ՄՀ	ԱՐՏ	ԱՐՏ	ԱՐԸ	ՏԻՄ	ՏԻՄ

Դ. Անձնակազմի կարողությունների զարգացու պլանավորման ժամանակաշրջանում

Հմտություն/ոլորտ	Համապատասխան գիտելիքներ ու հմտություն ունեցող աշխատակիցների թիվը	Գիտելիքների ու հմտությունների ներկայիս մակարդակ /1-5/	Գիտելիքների ու հմտությունների թիրախային ապագա մակարդակ/1-5/
Թափոնների կառավարման գիտելիքներ	2	3	4
ՀՀ օրենսդրության իմացություն	2	3	4
Տվյալների հավաքագրում	3	4	4
Համակարգչային քարտեզագրում	1	4	4
Գնումների կազմակերպում	1	4	4
Պայմանագրերի կառավարում	1	3	4
Գործառնական հմտություններ	5	3	4
Ֆինանսական վերլուծության	1	3	4

Ե. Հանրային իրազեկություն պլանավորման ժամանակաշրջանում

Այս ենթաբաժնում ներկայացվում է իրազեկվածության թիրախային ցուցանիշները

Բնագավառ կամ ոլորտ	Իրազեկվածության ներկայիս մակարդակ 1-5/	Իրազեկվածության թիրախային ապագա մակարդակ
Թափոնների կառավարման վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրներ	4	4
Թափոնների կառավարման վերաբերյալ տեղեկատվություն	4	4
Թափոնների թերի կառավարման բնապահպանական ազդեցությունները	3	4
Թափոնների թերի կառավաման սոցիալական ազդեցությունները	3	4
Թափոնների թերի կառավարման տնտեսական ազդեցությունները	3	4
Թափոնները աղբավայր հեռացնելու ազդեցությունները	3	4
Թափոնների հիերարխիայի իմացություն	3	4
Օրենսդրության խրախուսող գործիքներ	4	4
Օրենսդրության պատժիչ գործիքներ	4	4
Թափոնների կառավարման ոլորտում իրականացվող բնապահպանական ծրագրեր	3	4
3. Թափոնների կառավարման վերաբերմունք և ակնկալիքներ	3	4
Թափոնների կայուն կառավարման կարևորություն	3	4
Թափոնների տեսակավորման օգուտները	4	4
Թափոնների վերօգտագործման օգուտները	4	4
Թափոնների վերամշակման, օգտահանման օգուտները	4	4
Իրազեկվածության արշավների օգուտները	3	4

3.ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆ

Այս բաժնում մշակվում և ներկայացվում են 2-րդ գլխի 2-րդ կետում սահմանված նպատակների և թիրախներին հասնելու համար անհրաժեշտ միջոցառումները, որոնք կարող են վերաբերել կազմակերպչական և ենթակառուցվածքային փոփոխություններին:

Գործողությունների պլան՝ կարճաժամկետ և միջնաժամկետ թիրախներին հասնելու համար

Նպատակը՝ ըստ գործածության ձևերի	Կարճաժամկետ թիրախ	Կարճաժամկետ միջոցառում /2024-2026թթ/	Միջնաժամկետ թիրախ	Միջնաժամկետ միջոցառում/2026-2028/
Խառը հավաքում	Որակյալ աղբահանություն	Բարեկարգել աղբավայրերը, ձեռք բերել նոր տեխնիկա, ավելացնել	Որակյալ աղբահանություն	Կազմակերպել աղբի տեսակավորում և վերամշակում

		աշխատակիցների քանակը		

4. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ

Ա.Կարճաժամկետ միջոցառումների բյուջե և ֆինանսավորում

Սահմանված թիրախ	Միջոցառման անվանում	Միջոցառման արժեք /հազ. Դրամ/	Ծախսերն ըստ պլանավորման կարճաժամկետ ժամանակահատվածի համար		Ծրագրի ֆինանսաորման աղբյուրներ
			1-ին տարի / հազ. դր/	2-րդ տարի / հազ. դր/	Համայնքային բյուջե հազ. դր/
Աղբավայրի բարեկարգում	Ժամանակակից աղբավայրերի կառուցում	300000	150000	150000	60000
Աղբահանության կազմակերպում	Աղբահավաք հատուկ տեխնիկա	250000	130000	120000	50000
Աղբահանության կազմակերպում	Տեսակավորման աղբամանների ձեռքբերում	80000		80000	16000

Բ.Միջնաժամկետ միջոցառումների բյուջե և ֆինանսավորում

Սահմանված թիրախ	Միջոցառման անվանում	Միջոցառման արժեք /հազ. Դրամ/	Ծախսերն ըստ պլանավորման կարճաժամկետ ժամանակահատվածի համար			Ծրագրի ֆինանսաորման աղբյուրներ
			3-րդ տարի / հազ. դր/	4-րդ տարի / հազ. դր/	5-րդ տարի / հազ. դր/	Համայնքային բյուջե հազ. դր/
Աղբի տեսակավորում	Տեսակավորված աղբի վերամշակում	500 000	100 000	200 000	200 000	100 000

5.ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿՈՇՏ ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՈՒՄ

Ա.Եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագրություն պլանավորման տարածքում նախատեսվող պլանավորման ժամանակաշրջանում

Տարի	Բնակչության թիվ	Աղբահանության վարձավճար դրամ/անձ	Գործող տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը	Աղբահանության համակարգում ընդգրկված տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը	Վարձավճարներ ի հավաքման ընդհանուր, ծախսե, դրամ/տարի	Աղբի հավաքման և տեղափոխման ծախս դրամ/տարի
1-ին տարի	48450	100	750	730	46000000	170000000
2-րդ տարի	48890	120	800	770	50000000	172000000
3-րդ տարի	49400	120	830	800	51000000	180000000

4-րդ տար ի	49850	130	850	820	53000000	188000000
5-րդ տար ի	50050	150	900	860	55000000	195000000

Բ.Եկամուտ/Հավաքագրում և Ծախսեր

Պլանավորման տարածքում աղբահանության և թափոնների կառավարման նախեսվող եկամուտներն ու ծախսերը պլանավորման տարիներին ներկայացվում է աղյուսակում:

Տարի	Աղբահանության եկամուտ/ հավաքագրում		Եկամուտ վերամշակման ենթակա թափոնների վաճառքից	Աղբահանության ծախս	Սանիտարական մաքրման ծախս
	Բնակչություն	Տնտեսվարող սուբյեկտներ			
1-ին տարի	20000000	26000000		100000000	70000000
2-րդ տարի	21000000	29000000		101000000	71000000
3-րդ տարի	21000000	30000000	5000000	105000000	75000000
4-րդ տարի	22000000	31000000	6000000	111000000	77000000
5-րդ տարի	22000000	33000000	7000000	115000000	80000000

Գ. Ընդհանուր եկամուտ և ծախսեր

Պլանավորման տարածքում աղբահանության և թափոնների կառավարման նախեսվող եկամուտներն ու ծախսերի ընդհանու պատկերը պլանավորման տարիներին ներկայացվում է աղյուսակում:

	Եկամուտներ	Ծախսեր	Տարբերություն
1-ին տարի	46000000	170000000	-124000000
2-րդ տարի	50000000	172000000	-122000000
3-րդ տարի	56000000	180000000	-124000000
4-րդ տարի	59000000	188000000	-129000000
5-րդ տարի	62000000	195000000	-133000000

Դ.Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման նախատեսված ինքնարժեքը՝ ըստ հիմնական հոսքերի

Կոշտ թափոնների կառավարման նախատեսված ինքնարժեքը ըստ հիմնական հոսքերի պլանավորման ժամանակահատվածում ներկայացվում է աղյուսակում:

	Կոշտ կենցաղային թափոններ
Աշխատուժ, դրամ/տարի	58000000
Արտահագուստ և գործիքներ, դրամ/տարի	147000
Տեխնիկա շահագործում և պահպանում	16000000
Վառելիքի ծախս	24000000
Վարչական ծախսեր, դրամ/տարի	5000000
Բնապահպանական հարկ	1300000
Թափոն գոյացում տոննա/տարի	11531
Մեկ անձի կողմից գոյացող թափոնի քանակ /կգ/տարի	238
Մեկ անձի հաշվով ինքնարժեք /դրամ.մարդ/	3508

Թափոն գոյացնող հիմնական աղբյուրների տեսակները	Քանակ
Բնակելի նպատակային նշանակության շինություններ	7052
Բազմաբնակարան բնակելի շենքեր	149
Անհատական բնակելի տներ	69037
Ոչ բնակելի նպատակային նշանակության շինություններ	722
Առևտրի, հանրային սննդի	488
Հյուրանոցաին, հյուրատնային տնտեսությունների, սպորտի համար նախատեսված, տրանսպորտի բոլոր տիպերի կայանների շնություններ	75
Վարչակառավարչական, ֆինանսական, կապի ինչպես նաև առողջապահության համար նախատեսված շինություններ	34
Արտադրական, արդյունաբերական և գյուղատնտեսական նշանակության շինություններ	16
Գիտակրթական, մշակութային և գրասենյակային նշանակության շինություններ	94
Շինություններ, որտեղ իրականացվում է մեկից ավելի, առանձնացված տնտեսական գործունեություն	15